

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ระบบการศึกษาของไทย.....	10
คุณลักษณะของประชากรและกำลังแรงงานของไทย.....	16
กำลังแรงงานและการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	25
สถานการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างประชากร กำลังแรงงาน การศึกษา และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกำลังแรงงานและการศึกษา ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	69
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	96
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
ประชากร.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
แบบจำลองอุปทานแรงงาน.....	100
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	116
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
การประมาณค่าพารามิเตอร์แบบจำลองอุปทานแรงงาน.....	118
การประมาณค่าพารามิเตอร์แบบจำลองอุปสงค์แรงงาน.....	207
5 บทสรุป.....	301
สรุปผลการวิจัย.....	303
อภิปรายผลการวิจัย.....	321
ข้อเสนอแนะ.....	329
บรรณานุกรม.....	333
ภาคผนวก.....	339
ประวัติผู้วิจัย.....	343

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยที่ราชอาณาจักรตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2568.....	18
2 แสดงการคาดการณประชากร จำแนกตามอายุ พ.ศ. 2543-2568.....	19
3 แสดงสถานการณ์การมีงานทำ พ.ศ. 2544-2549	20
4 แสดงผู้มีงานทำ จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ พ.ศ. 2541-2549.....	21
5 แสดงผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา พ.ศ. 2543-2549.....	23
6 แสดงร้อยละของงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษากับงบประมาณทั้งหมด และ ร้อยละของงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษากับผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545-2550.....	37
7 แสดงจำนวนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียนทั้งของภาครัฐบาล และเอกชน ปีการศึกษา พ.ศ. 2545-2550	40
8 แสดงจำนวนนักเรียนอาชีวศึกษา ปีการศึกษา พ.ศ. 2545-2550	43
9 แสดงจำนวนนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา และประเภทวิชา ปีการศึกษา พ.ศ. 2545-2550 ...	45
10 แสดงจำนวนนักเรียนอุดมศึกษา ทั้งของภาครัฐบาลและเอกชน ปีการศึกษา พ.ศ 2548-2549	48
11 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ.....	50
12 แสดงจำนวนประชากรกำลังแรงงาน และร้อยละของประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุ และสถานภาพแรงงาน.....	54
13 แสดงจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ และ สถานภาพแรงงาน.....	57
14 แสดงจำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ และสาขาการผลิต....	59
15 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาปี 2531 จำแนกตามสาขา การผลิต.....	65
16 แสดงอัตราผลตอบแทนทางสังคมและอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา ภูมิภาค และลักษณะการพัฒนา.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	แสดงอัตราผลตอบแทนทางสังคมและอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษาของไทย ปี ค.ศ.1971	80
18	แสดงอัตราผลตอบแทนทางสังคมที่ได้รับการลงทุนทางการศึกษา	81
19	แสดงจำนวนนักเรียนระหว่างปี พ.ศ. 2530-2540	120
20	แสดงจำนวนนักเรียนระหว่างปี พ.ศ. 2541-2550	122
21	แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2530-2550	129
22	แสดงอัตราการเลื่อนชั้น อัตราการสำเร็จการศึกษา และอัตราการเรียนต่อ ของนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ปี 2530-2550	131
23	แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบจำลอง $AR(I)$ ของอัตราการเลื่อนชั้น	133
24	แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบจำลอง $AR(I)$ ของอัตราการสำเร็จ การศึกษา และอัตราการเรียนต่อ	138
25	แสดงการพยากรณ์อัตราการเลื่อนชั้น อัตราการสำเร็จการศึกษา และอัตราการเรียน ต่อของนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ปี 2530-2550 ด้วยแบบจำลอง การถดถอยในตนเอง.....	141
26	แสดงการพยากรณ์แนวโน้มในอนาคตของอัตราการเลื่อนชั้น อัตราการสำเร็จ การศึกษาและอัตราการเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ปี 2551-2560 ด้วยแบบจำลองการถดถอยในตนเอง.....	143
27	แสดงการพยากรณ์จำนวนนักเรียนในระบบโรงเรียนของแต่ละระดับการศึกษา ปี 2531-2560	149
28	แสดงการพยากรณ์จำนวนผู้ที่ออกกลางคันในระบบโรงเรียนของแต่ละ ระดับการศึกษา.....	155
29	แสดงการพยากรณ์ฐานอุปทานกำลังแรงงานของจำนวนผู้ที่ออกกลางคันที่ปรับด้วย จำนวนอายุของประชากรที่สอดคล้องกับอายุขั้นต่ำของประชากรในวัย ทำงาน 15 ปี	157
30	แสดงการพยากรณ์ฐานอุปทานกำลังแรงงานของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจากระบบ โรงเรียนและไม่ได้ศึกษาต่อ.....	161

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตาราง	หน้า
31 แสดงการพยากรณ์ฐานอุปทานกำลังแรงงานใหม่จำแนกตามระดับการศึกษาต่าง ๆ ของนักเรียนในระบบโรงเรียน.....	163
32 แสดงการพยากรณ์จำนวนนักเรียนระดับ ปวส./อนุปริญญา และปริญญาตรีใน มหาวิทยาลัยเปิด.....	166
33 แสดงการพยากรณ์ฐานอุปทานกำลังแรงงานใหม่จำแนกตามระดับการศึกษาต่าง ๆ จากนักเรียนในระดับ ปวส./อนุปริญญา และปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเปิด ...	169
34 แสดงการพยากรณ์จำนวนนักเรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับต่าง ๆ	173
35 แสดงการพยากรณ์ฐานอุปทานกำลังแรงงานใหม่จำแนกตามระดับการศึกษาต่าง ๆ จากนักเรียนการศึกษานอกโรงเรียน	176
36 แสดงการพยากรณ์ฐานอุปทานกำลังแรงงานใหม่จำแนกตามระดับการศึกษา ต่าง ๆ	178
37 แสดงการปรับปรุงฐานผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน	183
38 แสดงอุปทานผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนทั้งหมด ในช่วงปี 2551- 2560.....	187
39 แสดงจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน และสัดส่วนผู้มีงานทำ สถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในแต่ละสาขาการผลิต ระหว่างปี 2530- 2560	189
40 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในภาพรวม ทั้งหมด ในช่วงปี 2551-2560	193
41 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขา เกษตรกรรม ในช่วงปี 2551-2560.....	195
42 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขา อุตสาหกรรมการผลิต ในช่วงปี 2551-2560.....	197
43 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาก่อสร้าง ในช่วงปี 2551-2560.....	199

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
44 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขา พาณิชยกรรม ในช่วงปี 2551-2560	201
45 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาการขนส่ง และการสื่อสาร ในช่วงปี 2551-2560	203
46 แสดงสัดส่วนและจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาบริการ ในช่วงปี 2551-2560.....	205
47 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็น ลูกจ้างเอกชนในภาพรวม	207
48 แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในภาพรวม	209
49 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์ จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในภาพรวม	210
50 แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชน ในภาพรวมทั้งหมด ในช่วงปี 2551-2560.....	212
51 แสดงส่วนต่างระหว่างอุปทานกับอุปสงค์แรงงานในภาพรวม ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2560	216
52 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้าง เอกชนในสาขาเกษตรกรรม	218
53 แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในสาขาเกษตรกรรม.....	221
54 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์จำนวน ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาเกษตรกรรม.....	222
55 แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชน ในสาขาเกษตรกรรม ในช่วงปี 2551-2560.....	225
56 แสดงส่วนต่างระหว่างอุปทานกับอุปสงค์แรงงานในสาขาเกษตรกรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2560.....	229

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
57	แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็น ลูกจ้างเอกชนในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต	231
58	แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในสาขาอุตสาหกรรม การผลิต.....	233
59	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์ จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาอุตสาหกรรม การผลิต.....	234
60	แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชน ในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต ในช่วงปี 2551-2560.....	237
61	แสดงส่วนต่างระหว่างอุปทานกับอุปสงค์แรงงานในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต ในช่วง ปี พ.ศ. 2551-2560.....	241
62	แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็น ลูกจ้างเอกชนในสาขาก่อสร้าง.....	242
63	แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในสาขาก่อสร้าง.....	245
64	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์ จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาก่อสร้าง.....	246
65	แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชน ในสาขาก่อสร้าง ในช่วงปี 2551-2560.....	249
66	แสดงส่วนต่างระหว่างอุปทานกับอุปสงค์แรงงานในสาขาก่อสร้าง ในช่วง ปี พ.ศ. 2551-2560	253
67	แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้าง เอกชนในสาขาพาณิชยกรรม.....	254
68	แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในสาขาพาณิชยกรรม....	257

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
69 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์ จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาพาณิชยกรรม.....	258
70 แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชน ในสาขาพาณิชยกรรม ในช่วงปี 2551-2560	260
71 แสดงส่วนต่างระหว่างอุปทานกับอุปสงค์แรงงานในสาขาพาณิชยกรรม ในช่วง ปี พ.ศ. 2551-2560.....	264
72 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้าง เอกชนในสาขาการขนส่งและการสื่อสาร	266
73 แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในสาขาการขนส่งและ การสื่อสาร	269
74 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์.....	270
75 แสดงจำนวนผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาการขนส่ง และการสื่อสาร.....	272
76 แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขา การขนส่งและการสื่อสาร ในช่วงปี 2551-2560.....	276
77 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์อุปสงค์ผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้าง เอกชนในสาขาบริการ.....	278
78 แสดงแผนภาพคอรีโลแกรมของตัวคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่าพารามิเตอร์ อุปสงค์ผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนในสาขาบริการ.....	280
79 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าจริงและค่าพยากรณ์อุปสงค์ จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชนในสาขาบริการ.....	281
80 แสดงการพยากรณ์อุปสงค์จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำสถานภาพทำงานลูกจ้างเอกชน ในสาขาบริการ ในช่วงปี 2551-2560.....	284
81 แสดงส่วนต่างระหว่างอุปทานกับอุปสงค์แรงงานในสาขาบริการ ในช่วงปี พ.ศ. 2551- 2560.....	288

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
82 แสดงจำนวนผู้มีงานทำสถานภาพทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน จำแนกรายสาขา เศรษฐกิจ	340
83 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ตามราคาปี 2531 จำแนกรายสาขาเศรษฐกิจ ..	341
84 แสดงราคาปัจจัยการผลิต.....	342

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงโครงสร้างการศึกษาในระบบของระบบการศึกษาไทย ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	12
2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกำลังแรงงานและความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจสำหรับสาขาการผลิตต่าง ๆ	68
3 แสดงกรอบแนวคิดสำหรับการวางแผนกำลังแรงงานและการศึกษาของไทย	96
4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกำลังแรงงานกับการวางแผนการศึกษา	99

